

Pohjois-Suomen maakuntien esitys ruoka- ja luonnonvaratehtävien tilannekuvasta Oulu 15.1.2018

Pohjois-Pohjanmaan sote- ja maakuntaudistus

POPmaakunta

1. Mitä asioita ruoka- ja luonnonvaratehtävien tilannekuvan tulee kattaa

- Maatalouden, maaseudun yritystoiminnan ja maaseudun kehittämisen yleistilanne, kehittämisohjelmien tilanne ja eteneminen (Lapin maakunnan osalta myös poro- ja luontaiselinkeinojen, kolttalain mukaisten asioiden yleistilanne)
- Maksajavirastotehtävät
- Elintarviketurvallisuuden ja elintarvikevalvonnan yleistilanne
- Eläinlääkintähuollon, eläintautien ja eläinsuojeluvalvonnan yleistilanne
- Kalatalouden yleistilanne, kehittämisohjelmien tilanne ja eteneminen
- Tulvariskien ja vesienhoidon suunnittelu ja toimenpiteiden yleistilanne
- Patoturvallisuustilanne
- Vesihuollon tilanne
- Ylimaakunnallinen yhteistyön
- Kansainvälinen yhteistyö
- Varautuminen

2.1 Mitä tietoja tilannekuvan muodostamiseksi tarvitaan

- Maatalouden, maaseudun yritystoiminnan ja maaseudun kehittäminen (Lapin maakunnan osalta myös poro- ja luontaiselinkeinojen, kolttolain mukaiset asiat)
 - Elinkeinojen ml. palvelujen taloudellinen tilanne (toimialoittainen tarkastelu), Kannattavuustiedot, Kehitysnäkymät ja kehitysesteet, trendit
 - Kehittämisohjelmien tilanne ja eteneminen
 - Valvontojen tilanne, valvontasuunnitelmat
 - Bio- ja kiertotaloushankkeiden tilanne
 - Petovahinkotilanne
- Elintarviketurvallisuus ja elintarvikevalvonta
 - Riskikohteet
 - Valvontakohteiden määrät ja sijoittuminen kohderyhmittäin
 - Ministeriön/keskusviranomaisen ohjeistus maakunnille jatkossa?
 - Vientilaitosten tarvitsema valvonta (Elinvoimaa tukevaa)
- Eläinlääkintähuolto, eläintaudit ja eläinsuojeluvalvonta
 - Eläinlääkäripalveluiden tarve ja saatavuus maakunnan alueella nyt ja tulevaisuudessa
 - Kustannustehokas eläinsuojeluvalvonnan toteuttaminen hyödyntäen valvonta- ja praktikkoeläinlääkäreitä
 - Eri sektoreiden kustannukset maakunnassa nyt ja tulevaisuudessa
 - Eläintautipäivystys (ylimaakunnallinen?)

2.2 Mitä tietoja tilannekuvan muodostamiseksi tarvitaan

- **Kalatalous**
 - Kalavarat ja kalakantojen hoito
 - Kalavarojen käytön ja hoidon suunnittelu sekä rahoitus, kalastuksen säätely, vaelluskalakantojen tilanne, kalatalouskunnostukset, kaupallisen kalastuksen ja vapaa-ajankalastuksen tilanne
 - Investointi- ja kehittämishankkeiden tilannekatsaus (EMKR)
 - Valatakunnalliset kehittämis- ja innovaatio-ohjelmat
 - Yritysten investointi- ja kehittämishankkeet, kalastajien hyljesietokorvaukset
 - Rajavesistöjen kalataloustehtävien tilannekatsaus (Teno-, Tornion- ja Näätämöjoki, Tuulomajoen vesistö, Kuusamon Itään laskevat vesistöt)
 - Valvontatehtävien tilannekatsaus (kalastuksenvalvonta, velvoitteet)
 - Yleisen kalatalousedun valvonta lupaprosesseissa ja kalatalousvelvoitteiden toimeenpano
 - Kalastuksen valvonta, kalatalousalueiden toiminnan valvonta
 - Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin välisen yhteistyön toimivuus

2.3 Mitä tietoja tilannekuvan muodostamiseksi tarvitaan

- **Vesitalous; suunnittelu ja toimenpiteet**
 - Tulvariskien ja vesienhoidon suunnittelu ja toimenpiteet**
 - Muutokset merkittävässä tulvariskialueissa
 - Toimenpiteiden eteneminen merkittäväillä tulvariskialueilla ja rakennettujen vesien tilan kehittyminen.
 - Tilakeskuksen ja maakuntien välisen yhteistyön toimivuus
 - Patoturvallisuus**
 - Yleiskuva hydrologisesta tilanteesta valtakunnallisesti
 - Ajantasainen häiriötilannetieto
 - Vesihuolto**
 - Vesivarajärjestelmien taso vesilaitoksilla
 - Kiinteistökohtainen vedenhankinta

2.4 Mitä tietoja tilannekuvan muodostamiseksi tarvitaan

- **Ylimaakunnallinen yhteistyö**
 - Eläintauti- ja eläinsuojeluvalvonnan koordinoinnin tilanne/tarve
 - Valittu yhteistyön muoto vesi- ja kalatehtävissä ja toiminnan sujuminen
 - Hydrologisen seurannan, vesistömallin sekä Tulvakeskuksen tuottama tieto
- **Varautuminen**

Tarkastelu maakunnan varautumissuunnitelman kautta, jossa huomioitu:

 - Maakunnallinen varautumissuunnitelma ympäristöterveydenhuollossa (yhteistyö mm. sote, pela, maaseutu ym.)
 - Epidemiaselvitystyöryhmät (Elintarvike- ja vesivälitteiset epidemiat, zoonosit),
 - Vastustettavat eläintaudit
 - Suuronnettomuudet, luonnonilmiöt ym.
 - Vesilaitosten häiriötilannesuunnitelmien kattavuus
 - Ruokasektorin varautumissuunnittelun tilanne
 - Tulvatorjunnan tilanne
 - Muiden häiriötilanteiden varautumisen tilanne

3. Mitä maakunnat odottavat MMM:n toimialalta maakuntalain 13§ mukaisissa neuvotteluissa ja JTS-neuvotteluissa

- Vallitsevan tilannekuvan pohjalta olisi muodostettava yhteinen tavoiteasetanta, jossa huomioidaan vahvasti maakunnan tilanne ja näkemys MMM:n hallinnonalla tarvittavista toimenpiteistä.
- Tilannekuvan tuottamista varten olisi hyvä saada ministeriöltä tilastotietoa alueen tilanteesta, tavoitteiden toteutumisesta, kehittämisestä, ym. sektoreittain.
- Tarvittavista viranomaisresursseista tulisi käydä keskustelu
- Maksajavirastotehtävien tarkastelu
- Neuvottelussa tulisi varmistaa toimenpiteiden/hankkeiden rahoitus sekä todeta myöntövaltuuksien tarve/riittävyys
- Esimerkkejä resurssien turvaamisesta
 - Mahdolliset kasvavat tai perustason ylittävät valvontamäärät sekä erillistehtävät tulisi rahoittaa valtion budjetista myönnettävällä lisärahoituksella
 - Maatalouden tukivalvonnat
 - Eläintautiepidemioiden vastustaminen ja muut poikkeusolot
 - Erikseen sovittavien tehtävien resursointi kuten esim. vesienhoidon ja tulvariskien suojelussa
 - Määrärahat eri kehittämisohjelmiin ja maatalouden toimiin
 - Esim. maatalouden investointitukien jako ja riittävyys, tulevien ohjelmien resursointi
 - Myönnetty avustukset vesitaloushankkeisiin ja tarve tuleviin hankkeisiin
 - Tilakeskuksen rahoituksen varmistaminen ja oikea kohdentaminen maakunnille

Muut kysymykset

- Kuinka maaseudun kehittäminen hoidetaan kuntatasolla, kun kyseisen tehtävän osaamista ja henkilöitä siirtyy yta-alueiden siirtymisen myötä maakuntaan?
- Mitkä ovat vesihuoltotehtävien painopisteet tulevassa maakunnassa?
- Miten lomituksen ohjaus, kun ei kuulu MMM:n alaiseen ohjaukseen?
- Ympäristöterveydenhuollon STM:n alaisten tehtävien ohjaus?
- Pohjaveden laadun turvaaminen
- Erikoistumistehtävien rahoitus

